

האם הפך שמה של

ישראל שם נרדף למוות

בארץ הרחוקה?

לגבי דורות של יהודים בעולם, לא היו שמות-גנאי גרועים מ"סוחר-נשק".

סוחר-הנשק סחר במוות. הוא היה מוכן לספק כלי-משחית לכל דורש. תמורת בצע-כסף, הוא מילא את בתי-הקברות בער-לם. בספקו נשק לערבים ולמורדים, למיל-חמות שלא עניינו אותו, ולעיתים קרובות גם לשני הצדדים באותה המילחמה. סימלו היה מלאך-המוות.

כל יהודי הגון בעולם תיעב אותו. גאווה לאומית. מאז קום המדינה, נעלמה גישה זו. יחד עם גישות רבות אחרות שצינו את הדור הקודם. בקהל סוחר-הנשק, הופיעה דמות חד-שה: סוחר-הנשק הישראלי.

תחילה ניסה הציבור הישראלי להתר-עלם מתופעה זו. איכשהו היה נדמה כי אין דמיון בין סוחר-הנשק המקובל, הצי-ני, רודף-הבצע, ובין השלוח הישראלי, המוכר עוד-פרי-נשק כדי לפנות את המקום במחסנים לרכש חדש. היתה גאווה מסוימת על כך שמדינות-העולם מוכנות לקנות את תוצרת תעשיית-הנשק הישראלית. ה-דבר נראה כמו כל הישג לאומי אחר. אפי-שר היה להתעלל מטיבה של התוצרת. אולם בשנים האחרונות היה יותר ויותר קשה לשחק מישחק כפול זה. אי-אפשר היה לעצום את העיניים לצמיתות. אי-אמון כללי. בימים האחרונים מלא העולם בידועות על הנשק הישראלי, ה-מצוי בידי אנאסטאסיו סומוזה, העריץ של ניקאראגואה.

צלמי-עיתונות הראו את הקלגסים של הרודן, כשבידיהם רובים מדגם גליל ותת-מקלעים מדגם עוזי. עיתונאים דיווחו על פגישות עם סוחר-הנשק ישראלים בבירת ניקאראגואה.

באותה שעה הופיעו על מסכי הטלוויזיה הישראלית כתבות על הזוועות בניקארא-גואה. צופי-הטלוויזיה הישראלית יכלו לר-אות כמו עיניהם כיצד הורג חייל של סומוזה, בדם קר. עיתונאי אמריקאי השר-כב על הארץ. הם ראו ילד קטן, קטוע רגליים וידיים, שוכב במיטתו ומביט ב-מצלמה בעיניים מאשימות. אי-אפשר היה להימנע מן השאלה: האם ילד זה נפגע בנשק ישראלי, שנמכר תמורת בצע-כסף? ממשלת ישראל פירסמה הכחשה רשמית. נאמר בה שלא היא ולא איש ממוכניה מכרו נשק לניקאראגואה. אך ההודעה לא הסבירה מגיין הנשק הישראלי, שנראה בתצלומים בידי חיילי-קלגסו של סומוזה הרודן. היא עוררה אי-אמון כללי.

מיבצר הקירומה. מעבר לבעיות ה-מוסריות הכרוכות במיסחר המבחיל ה-עוררה גם שאלת הבטחה המדינית. ישראל תמכה בשאה האיראני עד הסוף המר, כשהתגלה לעולם כולו שלא היה אלא עריץ מגואל-בדם. ששלת בעירת הוצאות-להורג ומרתפיע-עניוים. הבר-יורי הברי-טי שידר כתבת-תחקירה מפורטת, שאה-להוכיח כי לישראלים יש חלק מרכזי ב-אספקת נשק לצבא-הדיכוי הלבן ברודויה. עתה מופיעה ישראל לצד מיסטר נתעב, שגם ממשלת ארצות-הברית דורשת פומי-בית את סילוקו.

כיצד מפשיעים גילויים אלה על דעתם של מיליוני אנשים טובים סביב כדור-הארץ, שעמדו לצד ישראל בכל המש-ברים, מפני שהאמינו כי היא מעוז ה-דמוקרטיה, מיבצר של קירומה אנושית?

בריאות

רעייה נאמנה

ביקורו הראוותני של בגין

ליר מיטתו של משה דיין

הביא את רחל דיין

לאפור ביקורים נוספים

היריבויות כאילו נעלמו. גם השונאים המושבעים ביותר, של שר החוץ משה דיין, (המשך בעמוד 42)

זהו האיש אשר

לדברי

שר-המישפטים

שמואל תמיד

אינו קיים!

"מ יכתב הנתזה להיות חתום בדי הגדיר העוזר הראשי לפרקליט מחוז תל-אביב את המכתב-למערכת שפורסם במדור המיכתבים של העולם הזה (2125) במאי 1978, ושבגללו הגישה הפרקליטות תביעה פלילית נגד העולם הזה בע"מ ואלי תבור (ראה עמודים 3 ו-29).

מה זה "נתזה"?

את זאת פירטו סוכני-התעמולה של שר-המישפטים, שמואל תמיד, כאשר נודע כי הוגש המישפט הפלילי, וכשהדבר עורר סערה ציבורית. אנשי תמיד מיהרו לספק חומר לעיתונאים.

כך כתב ידיעות אחרונות, מפי דובריו של תמיד: "בעיקבות פירסום המכתב ביקש היועץ המישפטי לממשלה הממשיך טרה לחקור מי כתב אותו, ולדברי כתב-האישום גילתה החקירה, כי המכתב היה חתום בשם בדוי, של אדם שאיננו קיים.

המסקנה מכך היתה כי המכתב נכתב למעשה על-ידי מערכת העולם הזה — ולכן הוגשה התביעה נגד מערכת השבוי עון...". היה זה אליבי נחמד. למרבה הצער, היה כולו שקר — מראשיתו ועד סופו. והשקר נתגלה תוך שעות מעטות.

לא כדאי למתוח החבל

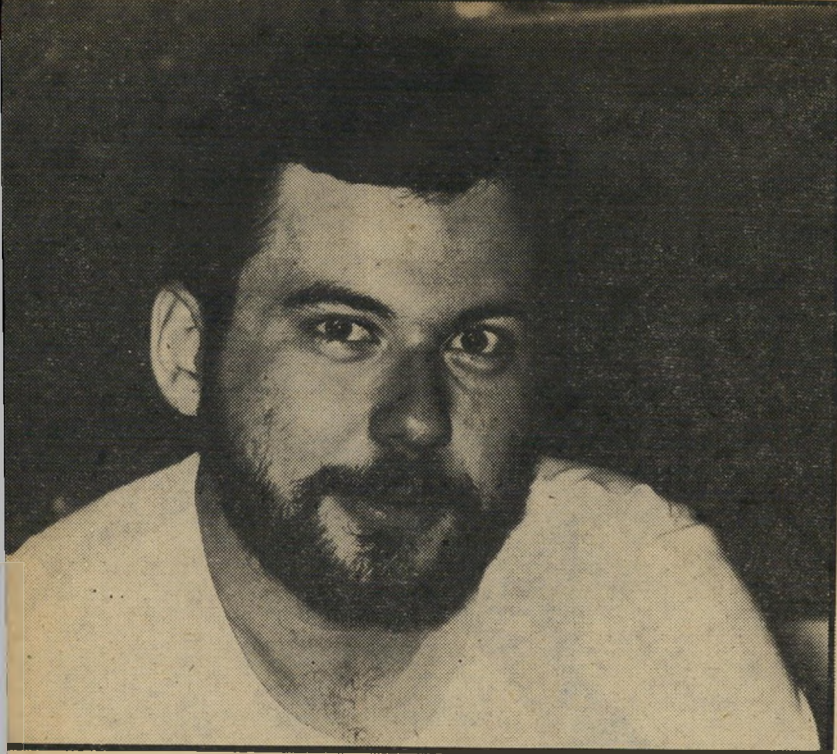
ני ציטרין הופתע מאד לשמוע שאי-נו קיים. לו היה נדמה, דווקא, שהוא קיים מאד.

ביום השלישי, ב-9 בערב, שמע בחד-שות שהעולם הזה נתבע בעקבות מכתב שפורסם, הקורא להמרת הצבא. בחדשות צויין שכותב המכתב לא נמצא. "ידעתי מייד שהכוונה למכתב שלי. למען האמת, היכתי לזה אחרי שפירסמתי את המכתב. אבל אותי אף אחד לא חיפש. לא שאלו עלי, ולא שלחו לי מיכתבים". בני הוא בחור בן 23, יליד כפר-סבא, בעל קומה בינונית. הוא דובר עברית צחה, ללא סלאנג. הוא חושב מראש על כל מישפט שהוא אומר, ומדבר בשקט.

מספר בני ציטרין:

אני גר עם אמא שלי בתל-אביב. אבא שלי נפטר לפני 17 שנה. למדתי בבית-ספר גרץ בתל-אביב, ואחר כך בעירוני ה', במגמה סוציולוגית. יש לי מיגבלה ביד ימין. בלידה משכו את היד, ונקרע שריר. אני לא מסוגל לבצע תנועות עדינות ביד. לא הייתי בתנועת-נוער. פעם הלכתי לפעולה בצופים, ברחתי משם. אני שונא מיסגרות. מדי פעם השתתפתי בפעילויות פוליטיות, אבל לא הייתי חבר רשום. בכיתה תמיד הצהרתי את דיעותי, אבל לא היתה סיבה להילחם בי. לצערי, הייתי תמיד בגדר קוריוז, בסך הכל. כזה שאמר הפוך ממה שאחרים חושבים. לי זה אף פעם לא הפריע.

בהתחלה לא רצו לגייס אותי לצבא. קראו לי, הכניסו אותי לחדר, ואמרו לי לצאת עד שיחליטו, עניין של חצי שעה.

רציתי להתקבל לגלי צה"ל. הייתי כבר פעמיים בבחינות. לפני השלישית הודיעו לי שלא התקבלתי. לא, אני לא יודע למה. אולי אני לא מוכשר. (חיוך). היה לי פרופיל 31. עשו אותי פקיד ביחידת-מילואים. הייתי כל יום בבית. רציתי ללכת לקורס קצינים (לבעלי פרו-פיל נמוך). במיבדקים היתה שיחה עם פסיכולוגים. לא נמנעתי מלהביע את דיי-עותי, ברגע שהייתי צריך. אולי יכולתי להימנע מכך, אך לא מצאתי בזה עניין. לא קיבלו אותי.

בזמן השירות הצבאי זומנתי פעם לבי-טחון-שדה, ומשם למחלקת-מחקר במישרד ראשי-הממשלה, בקרייה. ואז, תוך כדי שיחה ידידותית, הסתבר לי שיודעים עלי יותר ממה שחשבתי. מקומות שהייתי, הפ-גנות, אנשים שאני מכיר, התחלתי להבין שהמישחק הפוליטי, שמדברים עליו — בחירות, והופש-דיבור — זה לא משמעי-תי. הכוחות שבידי המימסד הם גדולים מאד, והשינויים מתאפשרים רק במיסגרת הדמוקרטית שהם קובעים אותה לפי שי-קוליהם.

מעולם לא יצא לי, וחשבתי שזה לא כדאי, למתוח את החבל יותר מדי. הכוחות

כתב האישום הוגש בעקבות חקירה שהמשטרה ערכה ל-בקשת היועץ המשפטי למ-שלה, אחרי שבאחד מגלינות השבועון, "מכתבים ל-מערכת" פורסם מכתב ב-חתימת אדם, אשר על פי מימצאי חקירת המשטרה נ-ת-גלה, כי איננו קיים כלל. ב-

אומר מכתב... "מעריב", 28.6.79... נתגלה כי איננו קיים כלל...

הם כליך חזקים, שצריך לדעת להס-תדר עם זה.

שירתי שרות מלא, שלוש שנים. זה היה ביזבזו זמן.

עוקבים ומצותתים

היום אני חושב שכל הגוף הענקי הזה, שקוראים לו צבא, וזה כולל שירותי-ביטחון ומשרד-הביטחון וכל מיני דברים כאלה, הוא חזק מאד, ומשתלט על

חיינו מעבר למה שאנו חושבים. עובדה: עוקבים אחרי אנשים, מצותתים להם. חקי-רות. כל זה מונע מישחק פוליטי אל-מנטרי. הגוף הצבאי גדל הרבה מעבר לצורך הבסיסי של מיסגרת המדינה, הוא הפך ערך של אותה מיסגרת. היום אי-אפשר לבחון את הערך הזה באמות-מידה רציונליות.

עד כאן דבריו של ציטרין.

בני, סטודנט באוניברסיטה, לומד פילו-סופיה. הוא עובד מישרה שלמה, חמישה

ימים בשבוע. פילוסופיה, זה פשוט מעניין אותי. העבודה — פרנסה.

לפני שנסע מנחם בגין לקמפ-דייוויד, כתבו אליו מאה חיילי מילואים. הם הס-בירו שבתנאים מסויימים לא יוכלו לשרת שרות מילואים בגדה המערבית. בני היה בין החותמים על אותו מכתב.

"אני חושב שהאנשים היו די מתונים. הם בסך הכל הסבירו, שבתנאים מאד מסויימים, הקשורים בשרות בהתחליות לא-ביטחוניות, לא נצא למילואים. חתמתי על זה, כי זו היתה הדרך היחידה ל-מיכתב-סירוב. לסרב לשרת בשטחים הכבושים.

"היום מתחולל שם מרי אזרחי, וכמה שיסתירו וכמה שיעמידו לדין את אנשי-שכם או את תושבי-הכרמל, זה לא יסתיר את העובדה.

תוך זמן קצר, אותו מרי יביא לשינוי בהלך-המחשבה של ישראלים רבים, שנד-מה להם כי המימשל הצבאי הוא שילטון ליברלי נאור. כך אני מקווה.

"הסכסוך-השלום הכפוי של מנחם בגין עם מצריים לא מאפשר לו להשתלט על שטחי הגדה המערבית. דעת-קהל בכל העולם לא מתייחסת לזה כאל אפיוודה, אלא זו כותרת בכל העיתונים."

אינדיבידואליסט

ללא אוטופיה

ני נמנע מכל ניסיון לסווגו לקבוצת-אנשים בעלת שם וכותרת. הוא נלחם על היותו אדם פרטי, לא שייך לקבוצת אנשים בעלי אידיאלים דומים. אין לא תלומות. אין לו מטרה, שאליה הוא מעוניין להגיע.

"אני מגדיר את עצמי כאינדיבידואליסט. אין לי אוטופיה, אני לא מאמין שהעולם יכול להגיע לזה. לא מאמין במהפכות. לא מאמין שזה יפתור בעייה אנושית. שום

(המשך בעמוד 46)